

Wytyczne dotyczące transkrypcji terminów z języka rosyjskiego, na potrzeby publikacji tekstów naukowych w piśmie „The Polish Journal of the Arts and Culture. New Series”

20 stycznia 2016

W publikacjach w języku polskim, przy zapisie terminów rosyjskich należy posłużyć się spolszczoną transkrypcją fonetyczną, zgodnie ze standardami zaproponowanymi przez PWN.

Poniżej znajdują się szczegółowe zasady tej transkrypcji wraz z przykładami:

LITERA ROSYJSKA I POLSKA TRANSKRYPCJA	PRZYKŁAD
a	a мама, адрес; <i>mama, adres</i>
б	b баба, дуб; <i>baba, dub</i>
в	w вода, вино; <i>woda, wino</i>
г (także gdy wymawiane jako w)	g гитара, ничего, его; <i>gitara, niczego, jego</i>
д	d дорога, под; <i>doroga, pod</i>
e на początku wyrazu, po samogłoskach i po <i>ть, ь</i>	je ель, Елена, фельетон, дует; <i>jel, Jelena, feljeton, dujet</i>
e по ж, л, ц, ч, ш, щ i po wszystkich spółgłoskach w nazwiskach obcego pochodzenia	e жена, цель, шелест, Мендельсон; <i>żena, cel, szelest, Mendelson</i>
e po wszystkich innych spółgłoskach	ie белый, сено, весна; <i>biełyj, sieno, wiesna</i>

LITERA ROSYJSKA I POLSKA TRANSKRYPCJA		PRZYKŁAD
ë	na początku wyrazu, po samogłoskach i po ь, ь	jo ёлка, ёрш, ёж <i>jołka, jorsz, joż</i>
ë	po ж, л, ч, ш, щ	o полёт, жёлтый, шёлк <i>polot, żółtyj, szołk</i>
ë	po wszystkich innych spółgłoskach	io орёл, пёс, Семён <i>orioł, pios, Siemion</i>
ж		ż жарко, пляж <i>żarko, plaż</i>
з		z зуб, залог <i>zub, załog</i>
и	na początku wyrazu, po spółgłoskach (z wyjątkiem ж, ш, щ)	i игра, чистый <i>igra, czistyj</i>
и	ро ь	ji воробьи, соловьи <i>worobji, solowji</i>
и	po ж, ц, ш	y шина, цитата <i>szyna, cytata</i>
й		j рай, тайга <i>raj, tajga</i>
к		k курица, Курск <i>kurica, Kursk</i>
л	przed e, ë, я, ю, и, ь	l клякса, ключ <i>klaksa, klucz</i>
л	przed spółgłoskami, przed samogłoskami a, o, y, ы oraz na końcu wyrazu	ł Долгий, лапа, лоза, лук, лысый, стол <i>dołgij, łapa, łoza, łuk, łysyj, stoł</i>

LITERA ROSYJSKA I POLSKA TRANSKRYPCJA	PRZYKŁAD
м	m мимом, мамом <i>mimo, mama</i>
н	n нитка, нарзан <i>nitka, narzan</i>
о	o молоко, она <i>moloko, ona</i>
п	p папа, пёс <i>papa, pies</i>
р	r рак, лира <i>rak, lira</i>
с	s сосуд, лес <i>sosud, les</i>
т	t топот, тесто <i>topot, tiesto</i>
у	u урна, куда <i>urna, kuda</i>
ф	f филин, фанфары <i>filin, fanfary</i>
х	ch худой, хитрый <i>chudoj, chitryj</i>
ц	c цифра, цыган <i>cyfra, cygan</i>
ч	cz час, речь <i>czas, riecz</i>
ш	sz тушёнка, шаг <i>tuszonka, szag</i>
щ	szcz щука, помощь <i>szczuka, pomoczcz</i>

LITERA ROSYJSKA I POLSKA TRANSKRYPCJA		PRZYKŁAD
ъ	jest pomijany podczas transkrypcji	∅ объём, подъём <i>objom, podjom</i>
ы		у быт, сытый <i>byt, sytyj</i>
ь	oddaje się przez znak zmiękczenia ´ (nie apostrof ´)	´ быть, тетрадь, тень <i>byt´, tietrad´, tień</i>
ь	pomijany, gdy występuje po л, ж, ш, ч, щ oraz przed samogłoską	∅ боль, мышь, ладья <i>bol, mysz, ladja</i>
э		е поэт, эхо <i>poet, echo</i>
ю	na początku wyrazu, po samogłoskach i po ь, ь	ju юг, пью, адъютант <i>jug, pju, adjutant</i>
ю	po л	u любовь, лютня <i>lubow´, lutnia</i>
ю	po innych spółgłoskach	iu сюда, тюльпан <i>siuda, tiulpan</i>
я	na początku wyrazu oraz po samogłoskach i po ь, ь	ja январь, рьяный <i>janwar´, rjanuj</i>
я	po л	a пуля, слякоть <i>pula, slakot´</i>
я	po innych spółgłoskach	ia пряжа, пять <i>priaża, piat´</i>

Uwagi:

- Dla rosyjskich nazw geograficznych stosujemy nazwy spolszczone w postaci tradycyjnej, np. Нева – *Newa*, Иркутск – *Irkuck*, Нижний Новгород – *Niżny Nowogród*, Смоленск – *Smoleńsk*, Орёл – *Orzeł*, Витебск – *Witebsk*, Псков – *Psków*.